

Motion till riksdagen 2025/26:930

av Serkan Köse (S)

Ökat stöd till idéburet byggande och boende

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det ska finnas kvar ett ekonomiskt stöd till projektlotsar för idéburet byggande och boende och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att investeringsstödet till hyresrätter ska återinföras och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige står inför en betydande bostadsutmaning som påverkar både individer och samhälle. Enligt Boverkets beräkningar för perioden 2024 till 2033 behöver ungefär 52 000 nya bostäder per år byggas för att möta befolkningsutveckling och hantera bostadsunderskottet. Samtidigt visade Boverkets byggprognos i december 2024 att cirka 31 000 bostäder påbörjades år 2024, varav nästan 29 000 kom från nybyggnad och resterande genom ombyggnad.

För att motverka denna utveckling krävs aktiva statliga insatser. Under de senaste åren har idéburet byggande och boende vuxit fram som ett alternativ som kan bidra till fler bostäder med rimliga hyror och stark social förankring. Kooperativa hyresrättsföreningar, byggemaskaper och andra idéburna aktörer bidrar inte bara med bostäder, utan också med social hållbarhet och gemenskap. För att dessa aktörer ska kunna växa krävs särskilda stöd i de tidiga skedena. Projektlotsar har varit ett viktigt verktyg för att stötta föreningar och mindre aktörer i den komplexa processen att starta bostadsprojekt. Om detta stöd försvinner riskerar många initiativ att aldrig bli verklighet.

Investeringsstödet till hyresrätter, som infördes av den socialdemokratiskt ledda regeringen, visade sig vara en effektiv åtgärd för att stimulera byggandet av prisvärda hyresbostäder. Boverket har visat att stödet bidrog till att tusentals nya hyresrätter byggdes, ofta med hyror betydligt lägre än i motsvarande marknadsbyggda projekt. När

stödet avskaffades 2023 försvann en av de viktigaste drivkrafterna för byggande av hyresrätter i hela landet. Resultatet är nu synligt: bostadsbyggandet har kollapsat, särskilt inom hyresrättssektorn.

Internationellt finns goda exempel på hur staten kan stimulera byggande genom stöd till idéburna aktörer. I Tyskland finns starka traditioner av byggemenskaper (Baugruppen) som med hjälp av statligt stöd och kommunal markpolitik skapat tusentals prisvärda bostäder med långsiktig förvaltning. Liknande initiativ växer också fram i Finland, där kommuner samarbetar med kooperativa hyresrättsföreningar för att öka bostadsutbudet.

För att möta bostadsbristen och samtidigt stärka social sammanhållning krävs därför en politik som återigen sätter bostadsförsörjningen i centrum. Att återinföra investeringsstödet till hyresrätter och behålla det ekonomiska stödet till projektlotsar för idéburet byggande och boende är avgörande steg för att säkerställa fler bostäder med rimliga hyror och en stark social dimension.

Serkan Köse (S)